Beszéljünk az energiaszegénységről - A vidéki háztartások energiatudatos felújítását segíti a nemzetközi RENOVERTY projekt

2020-ban mintegy 35 millió uniós állampolgár - az EU lakosságának mintegy 8%-a - nem tudta megfelelően fűteni otthonát. Az energiaárak emelkedése és orosz-ukrán konfliktus miatt azóta ez az arány tovább emelkedett. Az Európai Bizottság elkötelezett az energiaszegénység elleni küzdelem és a kiszolgáltatott fogyasztók védelme mellett mind szakmai programjaival - mint a Tiszta energia minden európainak, Nemzeti Energia és Klímaterv, „Irány az 55%!" intézkedéscsomag - mind az olyan kezdeményezések révén, mint a Tanácsadó központok az energiaszegénység felszámolásáért (EPAH). A LIFE program által finanszírozott RENOVERTY projekt a kezdeményezésekhez illeszkedve célul tűzte ki, hogy elősegíti az épületek energiahatékonysági korszerűsítését a rászoruló háztartásokban a közép- és kelet-európai, a délkelet-európai és dél-európai országok vidéki térségeiben; Magyarországon a Somló-Marcalmente-Bakonyalja és a Bükk-Térségi LEADER Egyesület területén.

A vidéken élőket nagyobb mértékben fenyegeti a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata. Az energiaszegénység kapcsán a vidéken élők több kihívással is szembesülnek: rosszabb hozzáférés a megfelelő műszaki és szociális ellátáshoz; az alacsonyabb jövedelemből adódó társadalmi-gazdasági egyenlőtlenség, szűkebb részvételi lehetőség az alacsony szén-dioxid-kibocsátású átállási folyamatokban.

A kiszolgáltatott fogyasztók hatékony támogatása érdekében az EU a felújításokra helyezte a hangsúlyt. A fő cél az energetikailag korszerűsített épületek arányának növelése, hogy a háztartások csökkenteni tudják energiafogyasztásukkal összefüggő költségeiket és javítani tudják életminőségüket. A RENOVERTY projekt is erre a felújítási szándékra épít: korszerűsítési útitervek kidolgozása és gyakorlatba történő átültetése révén a vidéki célterületeken található legrosszabb energiahatékonyságú épületek energetikai korszerűsítésével igyekszik kezelni a hiányosságokat. A felújításokra olyan eszközöket és forrásokat ajánl, amelyek támogatják a helyi szereplőket az életképes útitervek kidolgozásában és végrehajtásában.

"Az energiaszegénység és -kiszolgáltatottság az ukrajnai orosz invázió és a tavalyi energiaár-emelkedések óta a tagállamok és a Bizottság számára hangsúlyos kérdéssé váltak. A jelenséget övező fokozott figyelem és a komoly probléma ellenére kevés kutatás áll rendelkezésre az energiaszegénység előfordulásáról és mértékéről az EU-n belüli vidéki háztartások körében" hangsúlyozta Mara Oprea, az IEECP energia- és éghajlatvédelmi szakértője, a RENOVERTY projekt koordinátora. "A RENOVERTY a vidéki energiaszegénységre fókuszál, meghatározza a leginkább veszélyeztetett csoportok jellemzésére szolgáló főbb mutatókat, lehetővé téve ezáltal célzott támogatásukat. Az energiaszegénységben élő háztartások energiahatékonysági épületkorszerűsítését ösztönző, megismételhető és méretezhető felújítási útitervek révén azok kiszolgáltatottsága is csökken. Ez az első olyan EU-s finanszírozású projekt, amely kizárólag a vidéki és városkörnyéki energiaszegénységre összpontosít. A következő három év során elért eredmények meghatározzák majd az e csoportokkal kapcsolatban kitűzött későbbi célokat, ezért a felelősséget nem vesszük félvállról."

A projekt 7 ország - Horvátország, Észtország, Magyarország, Szlovénia, Olaszország, Portugália, Spanyolország - vidéki térségeiben valósul meg a következő három évben.
A hosszútávú hatás érdekében a RENOVERTY biztosítja a modell megismételhetőségét, hogy más szereplők számára is iránymutatást nyújtson a vidéki térségek érintett háztartásainak felújításához. A projekt nyilvánossága lehetővé teszi a projekteredmények megismétlését földrajzi és időbeli korlátokon túl is.

A RENOVERTY a tervek szerint 115 háztartást támogat a lakás energetikai korszerűsítésének folyamatában, az életminőség javítása illetve a rezsiszámlák csökkentésének érdekében. Közvetett módon további mintegy 1150 kiszolgáltatott háztartásnak segítünk az útmutatókkal, amelyek hatása nemzeti szinten és más régiókban is érvényesül a projektidőszak után, hozzájárulva ezzel a vidéki térségek támogatás- és szakpolitikájának alakításához.

Magyarországon az Éghajlatvédelmi Szövetség koordinálásával két vidéki térséggel dolgozunk együtt:
- a Somló-Marcalmente-Bakonyalja területén a Reflex Környezetvédő Egyesület;
- a Bükk-Térségi LEADER Egyesület működési területén a Holocén Egyesület szakértői dolgoznak a kitűzött célok elérésének érdekében.

Bővebb információ:
Lajtmann Csaba projektvezető, Reflex Környezetvédő Egyesület - 00 36 30 232 6658 - lajtmann@gmail.com

A RENOVERTY projekt

A RENOVERTY módszertani és gyakorlati tanácsokkal és útmutatóval segíti elő az épületek energiahatékonysági korszerűsítését a közép- és kelet-közép-európai, délkelet-európai és dél-európai országok vidéki térségeinek energiaszegénysében élő háztartásaiban.

A projekt olyan konkrét eszközöket és forrásokat kíván biztosítani, amelyek támogatják a helyi és regionális szereplőket a vidéki területek egy vagy több háztartásra vonatkozó felújítási útitervek

kidolgozásában és végrehajtásában. Egy méretezhető modellt is létrejön, amely biztosítja az útitervek széles körű földrajzi megismételhetőségét és lehetőséget kínál más uniós szereplőknek is a megvalósításra. Stratégiai szempontból a projekt hozzájárul a bonyolult és több érdekelt fél részvételével zajló lakásfelújítási folyamat okozta logisztikai, pénzügyi, adminisztratív és jogi terhek csökkentéséhez.

A RENOVERTY biztosítani kívánja az épületek felújításánál a társadalmi szempontok figyelembe vételét is, ezért az útitervekbe beépíti a biztonságot, a kényelmet és a jobb hozzáférést a kiszolgáltatott csoportok életminőségének javítása érdekében. A projekt három éve alatt hét ország kísérleti térségeiben Sveta Nedelja (Horvátország), Tartu (Észtország), Bükk-Térség és Somló-Marcalmente-Bakonyalja térség (Magyarország), Zasavje (Szlovénia), Parma (Olaszország), Coimbra (Portugália) és Osona (Spanyolország) - valósítják meg az útiterveket, míg hosszabb távon a vidéki és városkörnyéki fejlesztések szélesebb körű integrációját tervezik.

Co-funded by the European Union under project ID 101077033. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.